Com Catalunya ha encaixat a Espanya al llarg de la història

Autor:
Data de publicació: 15-09-2021

Com Catalunya ha encaixat a Espanya al llarg de la història
Per Gonzalo Prieto / 14 minuts llegits

Res és per casualitat, ni els límits interns d'un país que, com Espanya, ja porta més de 500 anys al darrere.
Dins d'aquesta divisió de límits d'Espanya,el cas de Catalunya mereix una menció per separat. I no només perquè aquests límits s'han discutit durant anys com a part del qüestionament de l'estat actual tal com el coneixem.

Catalunya ha tingut particularitats que mereixen almenys una revisió històrica. Més encara en aquests temps en què el debat identitari està més viu que mai.

Contingut de l'article: [amaga]

Els poblats ibèrics
Tarraconense, a la Hispània romana

La divisió en convents de la Península

Domini àrab
Comarques catalanes
El Principat de Catalunya
Unió d'Aragó i Castella
La Guerra de Successió: una guerra civil "internacionalitzada"
El triomf del model centralista

Els decrets de Nova Planta

Invasió napoleònica
Catalunya a l'Espanya liberal

Províncies "de primera, segona i tercera"
El projecte Bauzá i Larramendi

Lluita entre el centralisme i el regionalisme

Mancomunitat de Diputacions
La Segona República i el qüestionament de l'Organització Provincial
La comarcalització de Catalunya

El model autonòmic

Les vegueries catalanes

Els poblats ibèrics
Comencem per la primera. La península Ibèrica va ser ocupada originalment per pobles de diferents orígens que no van dur a terme cap divisió administrativa. Per tant, no era una organització territorial, sinó una sèrie de pobles assentats en diferents territoris, sense una organització específica o diferencial.

Per tant, sent rigorosos, s'ha d'utilitzar el nom de "pobles ibèrics" i no de "poble ibèric". Mai van constituir una unitat política o una entitat socialment organitzada.

Com es pot veure en el següent mapa, Catalunya va ser ocupada pels ibers, a diferència d'altres zones de major influència celta. En concret, van ocupar les zones on avui es troba Catalunya, indigets, ausetanos, layetanos i ilergetes.

Pobles preromans de la península Ibèrica
Tarraconense, a la Hispània romana
Per la seva banda, els romans van fer diverses divisions de la península Ibèrica al llarg de la seva història. La primera organització políticoadministrativa del territori peninsular es remunta a principis del segle II aC.C. El 197 aC.C. es van crear dues províncies.

Hispània Citerior (amb capital a Tàrraco, comprenia la Vall de l'Ebre i la costa mediterrània), en la qual s'emmarcaria la major part de l'actual Catalunya, i la Hispania Ulterior (amb capital a Còrdova, la Vall del Guadalquivir).

Mapa simplificat de la conquesta d'Hispània. Origen.
Després d'un intens procés de romanització i amb la conquesta efectiva de la major part de la Península, Cèsar August va aprofitar la seva estada a Tàrraco a l'hivern del 27-26 aC.C. per reorganitzar de nou l'antiga divisió de la Península.

El nou emperador va decidir dividir definitivament Hispània en tres circumscripcions. Un tenia la seva capital a Tàrraco i més tard s'anomenaria Tarraconensis.

Divisió d'Hispània amb August
La divisió en convents de la Península
Aquestes províncies estaven divididies en convents, un dels quals era la mateixa Tarraconensis. Com es pot veure en el mapa, avui cobreix gairebé tota la Catalunya actual i part de la Comunitat Valenciana.

La Hispània visigoda es pot considerar en molts aspectes una extensió de la Hispània romana. Van mantenir la divisió administrativa provincial romana sota el nom de "ducats", un dels quals va ser el de Tarraconensis que s'estenia a gran part d'Aragó i fins i tot l'actual Sòria.

Recreació de la divisió administrativa del regne visigot. Origen.
Domini àrab
Sobre l'organització territorial d'al-Andalus des dels seus inicis fins a Abd al-Rahman III, les fonts escrites no deixen molt clar si l'antiga distribució territorial hispano-visigoda va durar o només la seva estructura administrativa va subsistir. La veritat és que Catalunya estava sota domini àrab com gairebé tota la Península.

Durant el període històric conegut com "la Reconquesta", més enllà de les batalles, té lloc la repoblació i organització del territori,a través del qual es configuraran les bases dels regnes peninsulars.

El següent mapa ens permet apreciar com va ser el procés de "Reconquesta" i com l'actual Catalunya no va deixar d'estar en mans musulmanes en la seva totalitat fins al 1148.

Comarques catalanes
Així, els nuclis dels Pirineus orientals van ser dels primers a reorganitzar-se per a aquesta "Reconquesta". La influència de l'Imperi Carolingi i els seus esquemes feudals expliquen l'organització primerenca del territori en comtats. Allà els comtes tenien delegats (vicaris i bayles), però els districtes no estaven clarament delimitats a cada comtat.

Els comtats catalans apareixen al nord-est de la península Ibèrica des de la Marca Hispànica de l'Imperi Carolingi (segle IX) i no es van unir a Aragó fins al 1150.

Durant el segle X, els comtes de Barcelona van reforçar la seva autoritat política i es van anar allunyant gradualment de la influència franca, sota la qual eren originaris.

Els comtats més orientals van acabar incorporant-se al comtat de Barcelona i més tard van formar part de la unió dinàstica amb el regne d'Aragó en l'anomenada Corona d'Aragó. El comtat d'Urgel va mantenir la seva pròpia dinastia fins al 1413 i la del Pallars Sobirà fins al 1491.

El Principat de Catalunya
El Principat de Catalunya és un terme jurídic que s'utilitza des del segle XIV per nomenar el territori sota la jurisdicció del Parlament de Catalunya. El seu sobirà (en llatí, princeps)era el sobirà de la Corona d'Aragó, sense ser formalment un regne. La veritat és que a la Corona d'Aragó, l'administració territorial no era uniforme i la seva conformació era progressiva.

Expansió peninsular del Regne d'Aragó. Origen.
Unió d'Aragó i Castella
A partir de 1479, Isabel de Castella i Ferran d'Aragó inauguren la unió dinàstica de dues corones sobre la base d'una gran heterogeneïtat territorial i social.

A grans trets, la corona d'Aragó estava formada per quatre territoris: Aragó, Catalunya, València i Mallorca, cadascun amb diferents entitats territorials més petites. Els reis tendien a governar els seus territoris des de Castella i els virreis o lloctinents elegits en cadascuna d'aquestes àrees.

Amb Carles I d'Espanya arriba la dinastia dels Àustries a Espanya, l'any 1516. Amb ell es van mantenir els costums, les institucions i l'administració separats de tots els regnes.

D'aquesta manera, el regne d'Aragó, en el qual s'integrava Catalunya, mantenia les seves pròpies institucions. Així, en aquest moment, que un regne estava unit significava que tenia un hereu comú, de manera que la monarquia es va erier en un element unificador.

Però el sistema d'ordenació espacial dels Habsburg es va revelar com massa complex i ineficaç per a un estat modern del segle XVIII. Així, el 1701, després de la mort sense cedir de Carles II "El embruixat", Felip V, un borbó,va accedir al tron.

La Guerra de Successió: una guerra civil "internacionalitzada"

Amb l'arribada del primer Borbó va esclatar l'anomenada Guerra de Successió (1701-1713). Va ser un conflicte internacional (França i alguns ducats alemanys d'una banda, Àustria, Gran Bretanya i les Províncies Unides de l'altra) però també una guerra civil.

Potències internacionals en la Guerra de Successió Espanyola

Mentre que la Corona de Castella i Navarra es va mantenir lleial al candidat borbònic (Felip V), la major part de la Corona d'Aragó, Catalunya inclosa, va prestar el seu suport al candidat austríac(Carles VI).

El triomf del model centralista
Els Borbons, que van sortir victoriosos després de 12 anys de conflicte, van ser més centralistes que els Habsburg i van intentar fer de la seva monarquia un estat absolutista. Per a això, necessitaven una planificació espacial diferent i més racional. Més francès.

Els decrets de Nova Planta
Era imperatiu posar fi a les diferents legislacions i peculiaritats de cada regne. I no va ser una tasca fàcil. Els treballs uniformitzadors es van dur a terme a través dels Decrets de Nova Planta (PDF), que es van aplicar a la Corona d'Aragó i en general a tots els territoris que van lluitar contra Felip V en la Guerra de Successió.

En aquest document el rei declara "abolit i derogat tots els anteriors furs, privilegis, pràctiques i costums observats fins ara en els esmentats regnes d'Aragó i València, sent la meva voluntat que aquests es redueixin a les lleis de Castella, i a l'ús, pràctica i forma de govern que és i ha tingut en ella, i en els seus tribunals sense cap diferència en res".

El 1711 es va imposar a Aragó el Decret de Nova Planta, el 1715 a Mallorca, el 1716 a Catalunya: amb ells van desaparèixer les institucions tradicionals i els furs dels regnes.

Així, l'Espanya borbònica porta amb si la creació de les intendències,que reuneixen totes les competències administratives -no la judicial-, la qual cosa sens dubte representa un important pas centralitzador.

Intendències de Floridablanca

Invasió napoleònica

Ja al segle XIX, amb la invasió francesa, Josep Bonaparte busca l'extensió del model de departaments,com era habitual en tots aquells territoris sota administració napoleònica.

Per a això, es desenvolupen diversos models, entre els quals destaca el de Lanz, amb una clara preferència per la geografia. Així, Catalunya es dividiria en quatre zones segons les conques dels rius Cinca i Segre, Ebre, Llobregat i Ter.

Mapa de les prefectures napoleòniques. De Mao Zaluchi – Aquest mapa es va fer a partir de File:Provinces of Spain.svg (arxiu amb llicència GNU) creat per Emilio Gómez Fernández i Darz Mol. Amb les consegüents modificacions i ampliacions per representar el que es descriu., CC BY-SA 3.0, Enllaç

El 1809 Napoleó va decretar la creació de quatre governs independents a les províncies del nord de l'Ebre, que era una maniobra annexionista. A continuació, s'estableix una divisió departamental pròpia a Catalunya.

El govern josephita, com a reacció resistiva, va accelerar l'aprovació del projecte de 38 prefectures peninsulars amb 73 subprefectures.

A la zona annexionada per Napoleó d'Aragó i Catalunya, es va establir una divisió departamental per desvincular-la de les prefectures. La manera de fer-ho era senzilla, basada en afegir corregiments.

Divisió administrativa del primer imperi francès.
Així, el 1812, Catalunya es va dividir en quatre departaments: Ter (Girona), Monserrat (Barcelona), Segre (Puigcerdà) i Bocas de l'Ebre (Lleida). A més, la Vall d'Aran es va afegir al departament francès de l'Alta Garona (amb el qual compartia llengua amb l'aranès i l'occità) i Andorra es va incorporar al departament del Segre. Algunes localitats aragoneses es van incorporar a Bocas de l'Ebre. Aragó també es divideix en quatre departaments, amb capitals a Alcanyís, Osca, Terol i Saragossa.

Catalunya a l'Espanya liberal

Per la seva banda, per part espanyola, la Constitució de Cadis de 1812 enumera els territoris i regnes històrics: Aragó, Astúries, Castella-la Vella, Castella-la Nova, Catalunya, Còrdova, Extremadura, Galícia, Granada, Jaén, Lleó, Molina, Múrcia, Navarra, Províncies Vascongadas, Sevilla, València i Balears i Canàries, així com les possessions d'Àfrica, Amèrica i Filipines.

El projecte principal inspirat en les Corts de Cadis data de juny de 1813. Amb la marxa de Josep I, les Corts van entendre que era el moment de començar a dur a terme la divisió provincial, de manera que la Regència va encarregar al mariner, cosmógrafo i geodesista Felipe Bauzá un projecte de divisió.

Províncies "de primera, segona i tercera"
En ella va establir una curiosa jerarquia administrativa entre "províncies de primera, segona i tercera", intentant combinar els regnes tradicionals amb les entitats de nova creació.

Segons Bauzá serien "províncies de primer" Aragó, Catalunya, València, Granada, Extremadura, Toledo, Madrid, Províncies de León Vascongadas i Galícia.

Les "segones províncies" serien Astúries, Santander, Navarra, Sòria, Conca, Múrcia, Jaén, Màlaga, Cadis, Còrdova, La Manxa, Salamanca, Valladolid, Burgos, Segòvia, Balears i Canàries. La "tercera" o subalterna de les províncies dependria de la primera.s.

En el cas de Catalunya n'hi havia tres, un amb seu a La Seo d'Urgel, un altre amb seu a Tarragona i un altre a Barcelona.

Al març de 1821, durant el Trienni Liberal, es va anunciar en les Corts la presentació del projecte de divisió provincial, format per 47 províncies més les Canàries. Totes les províncies tenien igualtat legal, és a dir, eren independents les unes de les altres. També hi ha una divisió judicial i militar.

El projecte Bauzá i Larramendi
El projecte, de Bauzá i Larramendi, és el veritable germen de les províncies actuals. Catalunya està dividida en quatre províncies amb seu a la Seu d'Urgell, Barcelona Tarragona i Girona, que apareix per primera vegada com a província.

Proposta de Bauzá-Larramendi de 1821

El projecte va patir algunes modificacions durant la seva tramitació a Cortes l'any següent, el 1822. Pel que fa a Catalunya, els diputats catalans van proposar suprimir la província de Sa d'Urgell i substituir-la per un altre vertebrat pel riu Segre, amb capital a Lleida, a l'estil de la proposta de 1820.

Javier De Burgos es troba amb el pla de divisió territorial de Larramendi,que, com ha assenyalat, juntament amb Bauzá, pot ser considerat el veritable precursor de la divisió administrativa contemporània d'Espanya.

Però seria De Burgos qui va prendre la fama. La promulgació del famós Decret de 30 de novembre de 1833 divideix administrativament Espanya en 49 províncies i deixa clars els límits de Catalunya, tal com els coneixem avui dia i la seva composició en quatre províncies: Lleida, Tarragona, Barcelona i Girona.

Divisió d'Espanya en províncies de Javier de Burgos (1833)
Un cop finalment es va assentar una organització més racional del territori a través de les províncies al llarg del segle XIX i amb el seu mapa final dibuixat, va ser el torn de les comarques.

Lluita entre el centralisme i el regionalisme
És ben sabut que l'Espanya contemporània s'ha caracteritzat per una "lluita" entre centralisme i regionalisme/nacionalisme. No és d'estranyar que, després del desastre de 1898 i en una Espanya vista per molts "en descomposició" del que va ser, els moviments regionalistes (avui nacionalistes en diversos casos) comencessin a arrelar.

Mancomunitat de Diputacions
El primer projecte d'organització territorial del segle XX va ser, en plena Restauració, el d'Antonio Maura, el 1907. Va provocar una llarga discussió parlamentària en el seu aspecte principal, la posada en comú de les diputacions (i les províncies).

La posada en comú va ser voluntària, però d'una banda, va ser insuficient pels grups catalanistes, i de l'altra, es va veure com una imposició catalana a la resta de l'Estat.

Així, la possibilitat de formar mancomunitats va ser bloquejada en les Corts fins que va ser aprovada al desembre de 1913, pel govern d'Eduardo Dato. Catalunya va ser l'única mancomunitat que es va establir, el 1914.

Per la seva banda, Primo de Rivera va negar aquest caràcter regionalista: va dissoldre la Mancomunitat de Catalunya el juliol de 1925. També va promoure la regionalització basada en paràmetres naturals d'alleujament, clima i altres factors i va donar alternatives a les regions històriques. Així, per exemple, Lleida s'emmarcava a Aragó i la regió catalana estaria formada per les províncies de Barcelona, Girona i Tarragona.

La Segona República i el qüestionament de l'Organització Provincial

És a la Segona República quan es reactiven els regionalismes i es torna a qüestionar l'organització provincial. Durant aquest període, hi va haver una diversitat d'actituds que anaven des de les posicions més unitàries, fins a les federals, passant per les autonomistes. Molts regionalistes ho van ser només a causa de la insatisfacció generada per les províncies.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya va ser sotmés a referèndum fins i tot abans de l'aprovació de la Constitució de 1931. Un cop adaptada a ella, va ser aprovada el setembre de 1932. Tot i que es va crear la normativa regionalista republicana per satisfer les demandes catalanistes, el fet regional es va generalitzar a tot Espanya.

La comarcalització de Catalunya

Menció especial mereix el cas de la comarcalització de Catalunya l'any 1936, amb la intenció de crear regions que gestionessin serveis transferits des de la Generalitat.

El primer pas va ser delimitar quins eren aquests serveis. Es desitjava que el seu nombre no fos excessiu, per la qual cosa la primera proposta dóna 28 comarques, tot i que els resultats no van ser satisfactoris, a causa de la divisió forçada.

Per tant, es va establir una segona proposta, de 38 comarques i 9 comarques o vegueries (com es deien els antics territoris suprimits pels Decrets de Nova Planta). Aquest pla va ser finalitzat el 1932, però mai es va presentar al Parlament, però va ser aprovat per decret a l'agost de 1936.

Es va dur a terme des dels partits judicials, modificat a partir d'una enquesta popular sobre l'afiliació al comtat. Només quatre comarques van ser designades sense partit judicial anterior, i només dues van desaparèixer, Tarrasa i Arenys de Mar, sumades a Sabadell i Mataró, respectivament.

De la resta, hi va haver un alt nivell de superposició amb la divisió dels partits judicials. Les capitals de les 9 comarques van ser, a part de les 4 provincials, Manresa, Reus, Tortosa, Tremp i Vich. Aquesta xifra va ser vista com a excessiva, i es va proposar la reducció a 5 (les capitals de província i Manresa).

La derrota republicana va significar el retorn a l'antic esquema administratiu de províncies i diputacions durant el franquisme. És entre 1977 i 1983 quan es configura l'actual mapa regional a Espanya. I ho fa de manera clara a la província.

El model autonòmic

La Constitució espanyola de 1978 es va abstenir d'establir un mapa regional d'Espanya i es va limitar a reconèixer "les províncies limítrofs amb característiques històriques, culturals i econòmiques comunes, els territoris insulars i les províncies amb entitat regional històrica" (article 143.1).

També el dret a accedir al seu autogovern i constituir-se com a Comunitats Autònomes d'acord amb la Constitució i el que disposen els seus respectius Estatuts d'Autonomia. Així, després dels pactes autonòmics de 1981 i 1992, Espanya s'organitza en 17 comunitats autònomes.

Mapa de l'Espanya autònoma

Sens dubte, la regió que més s'ha oposat a l'estructura provincial ha estat Catalunya. La divisió regional de 1936 va gaudir de popularitat fins i tot en el règim franquista i va ser restaurada per llei del Parlament el 1987(llei en PDF).

La Llei va patir alguns canvis, de municipis que van canviar de comarques, o la creació de tres noves comarques, amb capitals a Mollerussa, Bañolas i Pont de Suert. Les competències atorgades per la Llei es configuren amb la intenció de substituir les diputacions.

Per la conveniència de suprimir províncies i diputacions a Catalunya, es va promulgar la Llei de Transferències Urgents, anul·lada pel Tribunal Constitucional,amb l'argument que vulnerava la garantia institucional de l'ens provincial, que com a tal està inclosa en la Constitució.

Les vegueries catalanes

Ja el 2010, el Parlament de Catalunya va aprovar la recuperació de les vegueries, com a divisió administrativa de Catalunya, però una sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut va denegar a aquesta Cambra la capacitat de crear aquestes divisions, que eren set, segons el projecte de llei.

Davant d'aquesta situació, l'Executiu català va proposar convertir Catalunya en una comunitat uniprovincial i així les diputacions desapareixerien com ha passat a les autonomies uniprovincials.

Al mateix temps, l'administració autonòmica perifèrica s'organitzaria en regions, excepte la Vall d'Aran, que per la seva Llei de Règim Especial no es pot incloure en cap divisió territorial de Catalunya que no sigui ella mateixa.

La constitució de 1978 volia tancar el capítol de les reivindicacions territorials amb la creació de l'"Estat de les Autonomies". Era un model sense precedents, no federal, que donava a les regions poders que en última instància han estat superiors als de molts estats federals del planeta.

Potser només va aconseguir resoldre el problema. Aquest capítol, aquesta lluita, mai no s'assenta a Espanya. La redefinició constant del model territorial sembla ser una part constitutiva del nostre país. Veurem com evoluciona.

Comparteix onTwitterComparteix onFacebookComparteix onPinterestComparteix onLinkedInComparteix onWhatsAppComparteix onTelegrama

Sobre l'autor

Gonzalo Prieto

Editor i creador de Geografia Infinita. Llicenciada en Periodisme i Humanitats. Especialista en Comunicació Corporativa. No entenc el món sense tenir en compte la seva descripció, a través de la geografia i els mapes. Des del 2013 ens n'estic divulgant.

ROGER

1 JUNY, 2021 A 1:04

Com ja s'ha esmentat anteriorment, Espanya com a Estat (no accepto Espanya com a nació, ja que considero que és un Estat format per diverses nacions, de quatre a cinc o sis principalment), començaria a crear-se a partir del segle XVIII amb els Decrets de Nova Planta, i per tant l'existència de l'Estat espanyol o d'Espanya, Tindria poc més de 300 anys. Una cosa insignificant en relació amb la vida.

De fet, hi ha un parell de frases de l'any 1835, que ho deixen molt clar:

Hem de propagar la imatge de la "nació", i inculcar-hi l'adhesió i unir-ho tot al país i a la bandera, sovint inventant tradicions o fins i tot nacions amb aquest propòsit. Un dels principals objectes que hem de proposar els castellans és fer de la nació espanyola una nació, que no és ni ha estat fins ara".

(Antonio Alcalá Galviano a les Corts de l'Estatut Reial el 1835)

Respondre

FRANCISCO IGLESIAS CARREÑO

6 FEBRER, 2018 A 18:31

El vector de la història té un significat i una direcció.

La Hispània medieval no s'utilitza si no s'hi troba l'Imperiúm Legionensis.

Els comtes de Catalunya van anar a les Coronacions de diversos reis emperador legionensis.

A la xarxa podem trobar el següent:

març de 1097

En la data, potser perquè el compliment dels onze anys de regència s'acosta sense BERENGUER RAMON II donant cap senyal de la seva intenció d'associar RAMON BERENGUER III amb el govern, la seva mare, MAFALDA, i diversos nobles van davant la cúria de l'emperador lleonès ALFONS VI i desafien el comte de Barcelona, L'acusen de l'assassinat del seu germà. Segons el procediment judicial de l'època, la impugnació, entre la noblesa, va iniciar en casos de "traïció" un procediment de dol judicial. En aquest cas el derrotat és el comte de Barcelona, que demostra la seva culpabilitat. En conseqüència, se'l declara públicament un assassí i un traïdor".

Aquest fet és revelador. La comtessa Mafalda demana protecció i protecció a qui la pot donar, que en el seu exercici sobirà li concedeix, proclamant "El Judici de Déu", i del seu resultat prové l'anunci de Ramon Berenguer III.

Respondre

JOSEP ANTONI CERDÀ

8 SETEMBRE, 2018 A 13:19

I què...?
Emperador lleonès?

Respondre

JOSÉ LUIS PÉREZ ALONSO DE SARANDON

30 OCTUBRE, 2017 A 21:29

Quan va néixer la paraula Espanya i a quin territori es referia? Gràcies Gonzalo, o a qui em pugui respondre

Respondre

CARMEN SÁNCHEZ

7 OCTUBRE, 2017 A 12:29

Crec que és un article molt precís, però sobretot, m'agrada que els lectors mostrin les seves opinions amb respecte com ho fan, perquè ningú té la veritat absoluta en aquesta matèria, es poden fer aproximacions que poden estar molt a prop, molt properes, a la realitat passada, perquè puguem entendre millor el present.

Respondre

FRANCISCO VERÁSTEGUI

4 OCTUBRE, 2017 A 16:45

EXCEL·LENT, GRÀCIES.

Respondre

JOAN CAMPS FERNÁNDEZ

4 OCTUBRE, 2017 A 16:00

La història es repeteix perquè tenim els mateixos actors que tenen les mateixes intetes de sempre: poder, influències, amb el resultat de diners, privilegis i favors... !!

Respondre

SARA MORENO

4 OCTUBRE, 2017 A 15:37

M'ha agradat molt l'article, que bonic i com n'és de complet. He vist en un altre comentari que us demanaven un article de les mateixes característiques però centrat en el territori d'Euskadi. Com que som, també em converteixo en peticionari: en trobaríeu un de Galícia interessant?

Respondre

GEOGRAFIA INFINITA

5 OCTUBRE, 2017 A 18:38

Apuntat també! De sobte, estem preparant un macropost amb l'evolució del mapa d'Espanya en el seu conjunt al llarg dels segles.

Les millors

felicitacions, Gonzalo

Respondre

URA

4 OCTUBRE, 2017 A 11:36

El terme "princeps" a Aragó s'utilitzava en el seu significat de "primer ciutadà" o "governador", no com a "príncep", de manera que "principat" és una altra (de les moltes) reescriptures de la història d'Aragó.

Respondre

JOAN

2 OCTUBRE, 2017 A 12:28

No comentaré aquí, sobre geografia històrica, perquè tots els esdeveniments al llarg del temps ja han estat molt ben explicats, però com a argentí-espanyol que sento, em fa mal i lamento la divisió que volem tirar endavant, que no s'han pogut resoldre les diferències en una taula de consulta amb tots els actors, És realment trist. Juan Ferrer.

Respondre

SR. MUSTIO

14 FEBRER, 2019 A 23:03

Com si les nacions s'haguessin format perquè van votar a favor o es van reunir en una taula de conciliació. Es formen al llarg dels segles i una cultura comuna acceptada. Deixeu de llegir ximpleries inexactes com aquesta. Potser això t'ajuda:

https://www.youtube.com/watch?v=wznSQQfNL_4

Respondre

ANTONIO P. BUENO

1 OCTUBRE, 2017 A 23:05

Els comtats catalans no existien al segle IX.
El nom de Catalunya per designar un conjunt de comtats és molt més tard, sembla molt més tard que Ramiro el Monjo acorda el matrimoni de la seva filla Petronila amb el comte Ramon Berenguer IV.
Estic d'acord amb Miguel A. Hidalgo

Respondre

PACO TURÉGANO

6 SETEMBRE, 2021 A 22:21

https://vm.tiktok.com/ZMRfAtuKh/
És una traducció del llatí, és

en català però és molt fàcil d'entendre Ho deixa molt clar des de quan és el topònim "català", referint-se a algú que viu en un lloc determinat, en ús

Respondre

JORGE LUIS GONZÁLEZ

1 OCTUBRE, 2017 A 19:08

Com sempre un bon article llàstima del que està passant sempre i jo era un gran admirador de la pàtria dels regionalismes sempre i he estat un simpatitzant m'encanten els aliments i costums autòctons però sempre integrat en un tot ..... Però si volen separar-se sempre que ho facin legalment

Respondre

MIQUEL A. HIDALGO

1 OCTUBRE, 2017 A 19:02

Parlar de comtats catalans no és correcte perquè pressuposa l'existència d'una Catalunya el nom de la qual va trigar segles a aparèixer, i moltes més a constituir una entitat política. Serien comtats o comtats més exactes de la Marca Hispànica.
Pel que fa al "model centralista" tampoc és correcte, perquè inclou prejudicis actuals. Si intentem contextualitzar hem de recordar que en el seu moment, la centralització i superació de jurisdiccions i lleis privades era modernitat, el mateix que avui representa la UE com un únic espai (de moment només en algunes qüestions). Jo ho descriuria més com un model centralitzat o un model unitari.

Respondre

JUAN DÍAZ DE CEVALLOS

1 OCTUBRE, 2017 A 18:04

Tarraconensis, no és el mateix que Catalunya, superposa mapes i ho veuràs!

Respondre

M.DEL REGUERO

21 SETEMBRE, 2017 A 21:55

Fora de lloc la transmissió acrítica dels invasors imperials està molt interessada i l'arrel ibèrica no està morta ni de bon cap.

Respondre

ALBERT

23 NOVEMBRE, 2015 A 9:53

Molt bon article!

Un petit comentari: La "Reconquesta". En el que va acabar convertint-se en l'actual Catalunya, no hi va haver Reconquesta prenent el concepte que es produeix a Espanya. En aquest cas es tracta d'una iniciativa franca posar una terra fronterera (una "marca") entre ells i Al-Andalus, no una recuperació del territori.

Per tant, en aquest cas, crec que no s'hauria de capitalitzar perquè no és el mateix, conceptualment parlant. I potser ni tan sols utilitzar la mateixa paraula, per evitar confusions.

Moltes gràcies!

Respondre

ISIDRE

20 NOVEMBRE, 2015 A 11:44

El títol de l'article no és exacte. Parles d'Espanya com si aquest concepte existís des de l'època dels ibers, el més

correcte és parlar de "blonda dels pobles peninsulars"

Respondre

GEOGRAFIA INFINITA

20 NOVEMBRE, 2015 A 14:53

En la sèrie de publicacions publicades sobre el tema al blog https://www.geografiainfinita.com/category/general/especiales/organizacion-territorial-de-espana/ s'ha especificat aquesta diferència. En aquest article concret s'ha expressat en el text, no en el titular ja que e "L'encaix de Catalunya als pobles peninsulars" em sembla que no respon a l'essència del que s'explica en el post. Gràcies pel comentari

Respondre

RADHA

2 OCTUBRE, 2017 A 3:09

Té molt sentit.

Respondre

RADHA

2 OCTUBRE, 2017 A 3:14

És una evolució bastant conjunta.

Respondre

LUIS PUERTO

20 NOVEMBRE, 2015 A 8:59

Bon article!! Com molts altres que teniu al blog. És evident que quan la història es reflecteix en els mapes. Tot està molt més clar.

Respondre

GEOGRAFIA INFINITA

20 NOVEMBRE, 2015 A 19:07

Moltes gràcies, m'alegro que serveixis els articles del blog. Salutacions

Respondre

BUSTIO

20 NOVEMBRE, 2015 A 8:24

Taraconensis = Catalunya? Allà vaig deixar de llegir.

Respondre

GEOGRAFIA INFINITA

20 NOVEMBRE, 2015 A 19:08

El que s'analitza a l'article és com es va organitzar el territori que avui és Catalunya. Tarraconensis va ser anomenada en l'època romana aquell sòl que avui s'anomena Catalunya. Les millors felicitacions

Respondre

Pingback: Com Catalunya ha encaixat a Espanya al llarg de la història

RAMON RUBIO

29 OCTUBRE, 2015 A 16:30

excel·lent treball, Euskadi seria apreciat, sense presses, és només un suggeriment. Gràcies

Respondre

GEOGRAFIA INFINITA

29 OCTUBRE, 2015 A 18:50

Moltes gràcies Raimundo, la veritat és que tinc material per fer-ho també des d'Euskadi. Es tracta de trobar el moment, es diu!

Respondre

AMER

29 OCTUBRE, 2015 A 15:02

És cert que, com a tal, Espanya es va formar de iure el 1715 amb els decrets de Nova Planta en què es converteix en un estat absolutista, però va existir de facto des de 1516 amb Carles I quan es va consolidar la unió dinàstica que va començar el 1479 amb els seus avis materns.
Que fins al 1715 es mantingués amb un règim polisíndic no exclou que formalment, i especialment a l'estranger, hi hagués un únic sobirà per als diferents territoris i amb ell l'existència d'Espanya es pugui considerar com una entitat singular amb nom i reconeixement. Tampoc això implica que els territoris continguts per ella no tenien entitat pròpia... Era una altra forma de govern.

Respondre

GEOGRAFIA INFINITA

29 OCTUBRE, 2015 A 18:49

No ho hauria pogut explicar millor.

Respondre

@XVILAN

29 OCTUBRE, 2015 A 8:58

Felicitats, Gonzalo, per aquesta sèrie de posts sobre l'organització territorial històrica de la Península i Espanya. Has pensat en digitalitzar mapes i divisions?

Respondre

GEOGRAFIA INFINITA

29 OCTUBRE, 2015 A 11:51

Moltes gràcies @xvilan. La veritat és que m'encantaria poder fer-ho, aportaria molt valor, sens dubte, però sens dubte necessitaria un cop de mà perquè no domino tant les eines ni tinc temps per arribar-hi amb els meus coneixements actuals. Si t'atreveixes, segueix-me.

Respondre

FERNANDO LEITE VELHO

29 OCTUBRE, 2015 A 0:56

"Un país que, com Espanya, ja porta més de 500 anys al darrere".
"El 1711 es va imposar a Aragó el Decret de Nova Planta, el 1715 a Mallorca, el 1716 a Catalunya: amb ells van desaparèixer les institucions tradicionals i els furs dels regnes".
El meu comentari: Dir que Espanya ja té més de 500 anys no és correcte, una sola vegada amb el Decret de Nova Planta s'aboleixen els furs dels regnes, fins a aquest moment, amb prou feines hi ha diversos regnes, tots ells en igualtat legal el rei dels quals fa la corona de tots aquests regnes, però no hi ha unitat territorial ni jurídica, cosa que només passa amb l'aquest Decret ...

Respondre

GEOGRAFIA INFINITA

29 OCTUBRE, 2015 A 11:52

Sens dubte, sent puristes tens tota la raó. Ho reflectiré d'alguna manera. Però si és cert que la unió de regnes de la RRCC em sembla que en una versió resumida es podria considerar l'origen del que avui és Espanya. Salutacions i moltes gràcies pels vostres comentaris, que he llegit tots ;)

Respondre

JAUME

10 SETEMBRE, 2018 A 13:45

Hi ha un altre post per aquí (felicitats tant per ell com per aquest) en el qual es pregunta què és un país?). Que no hi hagi unitat jurídica no pot ser una base (avui) per dir que no ets un país, perquè llavors avui a Espanya hi hauria 17 països, als EUA no sé quants (si hi ha diferències tan grans com que l'Estat et pot matar o no!), etc.

En els segles XV-XVI... un país identificat amb el seu monarca, la població del mateix amb la condició de súbdit del rei, etc. I és evident que, fins i tot amb lleis diferents en diferents punts del territori, amb "costums interns" medievals, etc. el monarca era únic per a tot el territori, i tots els que vivien al territori eren "súbdits" dels Reis Catòlics o de Carles I.

Per tant, sí que sembla oportú dir que Espanya té 500 anys, tot i que el decret de Nova Planta va suprimir les diferències legals d'arrel medieval per estandarditzar-les, o la Constitució de 1978 va permetre diferències jurídiques molt importants i l'autogovern de parts del país en comparació amb l'anterior sistema centralitzat i uniforme. El decret de Nova Planta, no fa desaparèixer els països, ja que la Constitució de 1978 no dóna a llum a altres.